

This eChok volume of
Deuteronomy
Volume 1

is Dedicated in honor of
**Lilian and Nathan
Haber**

*Dedicated by
Amy and Jimmy*

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד' דמילוי יוד דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הרוח משבת שבערה

כט ויתבנא בחילתא לקבל
בית פעור: א וכען ישראל
שמע לקימא ולדיניא די אנא
מאלף יתכון למעבד בדיל
דתיחון ותיחון ותירתון ית
ארעא די יי אלהא דאבהתכון
יהב לכון: ב לא תוספון על
פתגמא די אנא מפקד יתכון
ולא תמנעון מנה למשר ית
פקודיא דיי אלהכון די אנא
מפקד יתכון: ג עיניכון חון
ית די עבד יי בבצל פעור ארי
כל גברא די אזל בתר בעל
פעור שציה יי אלהך מבינה:

כט ונשב בגיא מול בית פעור: פ ד א ועתה
ישראל שמע אל החקים ואל המשפטים
אשר אנכי מלמד אתכם לעשות למען
תחיו ובאתם וירשתם את הארץ אשר
ידוה אלהי אבותיכם נתן לכם: ב לא תספו
על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא
תגרעו ממנו לשמר את מצות ידוה
אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם:
ג עיניכם הראות את אשר עשה ידוה
בבצל פעור כי כל האיש אשר הלך אחרי
בעל פעור השמידו ידוה אלהיך מקרבך:

(29) And we dwelled in the valley opposite Bet Peor. 4. (1) And now, O Israel, hearken to the statutes and to the judgments which I teach you to do, in order that you may live, and go in and possess the land which the Lord, God of your fathers, gives you. (2) Do not add to the word which I command you, nor diminish from it, that you may observe the commandments of the Lord your God which I command you. (3) Your eyes have seen what the Lord did at Baal Peor; for every man that went after Baal Peor, the Lord your God exterminated from among you.

RASHI

רש"י

(29) And we dwelled in the valley [opposite Bet Peor] — and you attached yourselves to idol worship, yet, even so, 4. (1) And now, O Israel, hearken to the statutes — and you will be forgiven for everything. But I was not privileged to be

(כט) ונשב בגיא וגו'. ונצמדתם לעבודת כוכבים, ואף על פי כן — ועתה ישראל שמע אל החקים. והכל מחול לך, ואני לא זכיתי למחל לי: (ב) לא תסיפו. כגון חמש פרשיות בתפלין חמשת מינין בלולב וחמש ציציות וכן לא תגרעו:

forgiven. (Sifrei) (2) Do not add — for instance, by inserting five chapters in the tefillin [instead of four]; by using five species for the [commandment of] lulav [on Succot] instead of four; or by attaching five fringes [instead of four]. And so too, ולא תגרעו, “nor diminish [from it i.e., three instead of four].”

PROPHETS Isaiah 40

נביאים ישעיהו פרק מ

ז יֵבֶשׁ עֲשָׂבָא נְתַר נְצִיחַ אַרְי
 רוחא מן קדם יי נשבת פה
 ככן כעשבא חשיבין רשיעיא
 בעמא: ח מית רשיעיא אבדו
 עשתונוהי ופתגמא דאלהנא
 קים לעלמי: ט על טור רם
 סקו לכוון נבייא די מבשרין
 לציון ארימו בחילא קלכון די
 מבשרין לירושלם ארימו לא
 תדחלון אמרו לקרויא דבית

ז יֵבֶשׁ חֲצִיר נָבֵל צִיץ כִּי רוּחַ יְדוּהַ נִשְׁבַּח בּוֹ אִכָּן
 חֲצִיר הָעַם: ח יֵבֶשׁ חֲצִיר נָבֵל צִיץ וּדְבַר אֱלֹהֵינוּ
 יִקוּם לְעוֹלָם: ט עַל הַר־גְּבוּהַ עָלִי־לָךְ מִבְּשֶׁרֶת צִיּוֹן
 הַרִימִי בַכַּח קוֹלְךָ מִבְּשֶׁרֶת יְרוּשָׁלַם הַרִימִי אֶל־
 תִּירְאִי אֲמַרְי לְעָרֵי יְהוּדָה הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם: י הִנֵּה
 אֲדֹנָי יְדוּהַ בַּחֲזֶק יְבוֹא וְזָרְעוּ מִשְׁלָה לּוֹ הִנֵּה שְׂכָרוֹ
 אֲתוֹ וּפְעֻלָּתוֹ לְפָנָיו:

יהודה אתגליאת מלכותא דאלהכון: י הא יי אלהים בתקוף מתגלי ותקוף דרע גבורתיה שלטא
 קדמוהי הא אגר עבדי מימריה עמה דכל עובדיהון גלן קדמוהי:

(7) The grass shall dry out, the blossom shall wilt, for a wind from the Lord has blown upon it; behold the people is grass. (8) The grass shall dry out, the blossom shall wilt, but the word of our Lord shall last forever. (9) Upon a lofty mountain ascend, O herald of Zion, raise your voice with strength, O heralds of Jerusalem; raise [your voice], fear not; say to the cities of Judah, "Behold your God!" (10) Behold the Lord God shall come with a strong [hand], and His arm rules for Him; behold His reward is with Him, and His recompense is before Him.

RASHI

רש"י

(ז) נבל. כמש: (י) בחזק יבוא. על הרשעים לפרע: (ז) נבל — means to wilt. (10) with a strong [hand] to mete out retribution to the wicked. שָׂכָרוֹ וּפְעֻלָּתוֹ. שְׁעָלָיו לַתֵּן לְצַדִּיקִים מִזְמִן:

Behold His reward is with him — it is

prepared with Him for the righteous.

Writings Psalms 44

כתובים תהלים פרק מד

כ ארום אמכתנא באתר
 ירודין וחפיתא עלנא בטולא
 דמותא: כא אין אשלינא שום

כ כִּי דִכִּיתָנוּ בְּמִקּוֹם תַּנִּינִים וַתִּכַּס עָלֵינוּ בְּצַלְמוֹת:
 כא אִם־שָׁכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וּנְפַרֵשׁ כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר:

(20) Though you have crushed us into a place of serpents, and covered us with a shadow of death. (21) Have we forgotten the name of our God, or spread forth

RASHI

רש"י

(כ) ותכס עלינו בצלמות. חשף ובכל זאת אם שכחנו (כ) And covered us with a shadow of death. — [with] darkness, but nevertheless,

כב הלא אלהים יחקרו זאת כי הוא ידע תעלמות
 לב: כג כי עליך הרגנו כל היום נחשבנו כצאן
 טבחה:

אלהנא ופרישנא בצלו ידנא
 לטעותא דפליחי כוכביא:
 כב הלא אלהא יבשקר דא
 ארום הוא חכים טמירי לבא:
 כג ארום מטולתך אתקטלנא

כל יומא אתחשבנא כענא דמסירא לנכסא:

our hands to a strange god?! (22) Would not God search this out? For He knows the secrets of the heart. (23) It is for Your sake that we are slain all the day, that we are regarded as sheep for the slaughter.

RASHI

רש"י

וגו': (כג) כצאן טבחה. כצאן של טבח:
 "Have we forgotten...?!" (23) כצאן טבחה (23)
 [means] as sheep for the slaughter.

Mishnah Chagigah, chapter 1

משנה חגיגה א

א הכל חייבין בראיה, חוץ מחרש, שוטה וקטן, וטומטום, ואנדרוגינוס, ונשים, ועבדים שאינם משוחררים, החגר, והסומא, והחולה, והזקן, ומי שאינו יכול לעלות ברגליו. איזהו קטן, כל שאינו יכול לרכוב על כתפיו של אביו ולעלות מירושלים לחר הבית, דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים, כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים לחר הבית, שנאמר, שלש רגלים: ב בית א הכל חייבין בראיה. במצות יראה כל זכורך, שצריך להתראות בעזרה ברגל. והכל. לאתויי מי שחציו עבד וחציו בן חורין. ואין כן הלכה. שמי שחציו עבד וחציו בן חורין פטור מן הראיה. מפני צד עבדות שבו: חוץ מחרש. ואף על פי שהוא מדבר. ואפילו חרש באזנו אחת פטור. דכתיב (דברים לא) בבוא כל ישראל לראות את פני ה'. וכתוב בתריה למען ישמעו. פרט למי שאין לו שמיעה גמורה. והשומע ואינו מדבר נמי פטור, דכתיב ולמען ילמדו: שוטה וקטן. דלאו בני חיובא נינהו. שהן פטורין מכל המצוות וקטן שיכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים לחר הבית אביו חייב להעלותו כדי לחנכו במצוות, כדאמר ב"ה לקמן במתניתין: וטומטום ואנדרוגינוס נשים ועבדים שאינם משוחררים. כל הני אמעיטו מזכורך פרט לטומטום ואנדרוגינוס ונשים. שאינן בכלל זכורך. וכל מצות שאין נשים חייבות בה אין העבדים חייבין בה. ועוד הרי הוא אומר בבוא כל ישראל לראות. ועבדים לאו בכלל ישראל נינהו: החגר והחולה והזקן. שאינו יכול לעלות ברגליו. מירושלים לעזרה. כגון שהוא מעונה ביותר. כל הני ילפינן להו

רבנו עובדיה מברטנורא

א הכל חייבין בראיה. במצות יראה כל זכורך, שצריך להתראות בעזרה ברגל. והכל. לאתויי מי שחציו עבד וחציו בן חורין. ואין כן הלכה. שמי שחציו עבד וחציו בן חורין פטור מן הראיה. מפני צד עבדות שבו: חוץ מחרש. ואף על פי שהוא מדבר. ואפילו חרש באזנו אחת פטור. דכתיב (דברים לא) בבוא כל ישראל לראות את פני ה'. וכתוב בתריה למען ישמעו. פרט למי שאין לו שמיעה גמורה. והשומע ואינו מדבר נמי פטור, דכתיב ולמען ילמדו: שוטה וקטן. דלאו בני חיובא נינהו. שהן פטורין מכל המצוות וקטן שיכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים לחר הבית אביו חייב להעלותו כדי לחנכו במצוות, כדאמר ב"ה לקמן במתניתין: וטומטום ואנדרוגינוס נשים ועבדים שאינם משוחררים. כל הני אמעיטו מזכורך פרט לטומטום ואנדרוגינוס ונשים. שאינן בכלל זכורך. וכל מצות שאין נשים חייבות בה אין העבדים חייבין בה. ועוד הרי הוא אומר בבוא כל ישראל לראות. ועבדים לאו בכלל ישראל נינהו: החגר והחולה והזקן. שאינו יכול לעלות ברגליו. מירושלים לעזרה. כגון שהוא מעונה ביותר. כל הני ילפינן להו

say, The “being seen” [pilgrimage burnt-offering must be worth] two silver [me'ah], and the *chagigah* [festal-offering] one silver me'ah. And the School of Hillel say, The “being seen” [burnt-offering] one silver me'ah, and the *chagigah* two silver [me'ah]. (3) The burnt-offerings on the Festival come from the non-sacred, and the *shelamim* [peace-offerings may be brought] from the tithes [i.e., second tithe money]. [Regarding those of] the first [full-holiday,] day of Pesach, the School of Shammai say, From the non-sacred. But the School of Hillel say, [Even] from the tithes [in certain cases]. (4) Israelites fulfill their obligation [of *shelamim*, brought to provide the family with meat in order to observe “you shall rejoice in your feast” Deuteronomy 16:14] with those of [i.e., given as] vows and freewill-offerings and the tithes of animals; the priests [fulfill their obligation] with sin-offerings and guilt-offerings, firstborn, and the breast and the thigh [gifts the priests receive from sacrifices], but not with fowl and not with meal-offerings. (5) Whoever has many eaters [i.e., people, in his household] and few possessions,

שמאי אומרים, הראיה שתי כסף, וחגיגה מעה כסף. ובית הלל אומרים, הראיה מעה כסף, וחגיגה שתי כסף: ג עולות במועד באות מן החולין, והשלמים מן המעשר. יום טוב ראשון של פסח, בית שמאי אומרים, מן החולין. ובית הלל אומרים, מן המעשר: ד ישראל יוצאין ידי חובתן בנדריים ונדבות ובמעשר בהמה, והכהנים בחטאות ובאשמות ובכבוד ובחנה ושוק, אבל לא בעופות ולא במנחות: ה מי שיש לו אוכלים מרבים ונכסים

רבנו עובדיה מברטנורא

מדכתיב שלש רגלים יצאו אלו שאינן יכולין לעלות ברגליהם: והסומא. דכתיב בבוא כל ישראל לראות כשם שהם באים להראות, כך הם באין לראות הר קדשו ובית שכינתו. לאפוקי סומא. ואפילו בעינו אחת. שהרי אין ראייתו שלמה: שלש רגלים. הראוי לעלות ברגליו חייב הכתוב. וכיון דגדול פטור מן התורה קטן נמי לאו בר חנוך הוא: ב הראייה שתי כסף. גדול הבא לראות צריך להביא עולה, שנאמר (שמות כג) לא יראו פני ריקם. ואינה פחותה משתי מעות כסף. שהם משקל ל"ב גרעיני שעורה מן הכסף הצרוף; וחגיגה. שלמי חגיגה. שאמרה תורה (שמות י"ב) וחגותם אותו חג לה'. כלומר הביאו שלמי חגיגה. אין פחותים ממעה כסף. ואף על פי שאין לראיה ולחגיגה שעור, דכתיב (דברים ט"ז) איש כמתנת ידו. חכמים נתנו בהם שעור למטה שלא יביא פחות מכאן: הראיה מעה כסף וחגיגה שתי כסף. דשלמים יש בהם לגבוה ולכהנים ולבעלים לפיכך הן מרובים מן העולות שבחובה העולות שאין בהן אלא לגבוה. וחוקן מעולת ראייה ושלמי חגיגה האמורים במתניתין עוד היו צריכים להביא מין אחר של שלמים. והן נקראים שלמי שמחה. דכתיב (שם כ"ז) וזבח שלמים ואכלת שם ושמחת. ואכלת שם ושמחת ושלמי שמחה הללו לא הוזכרו כאן. ולא נתנו חכמים בהם שעור. ונשים חייבות בהן כאנשים. דעל השמחה נצטוו נשים. דכתיב (שם י"ד) ושמחת אתה וביתך: ג עולות במועד באות מן החולין. מתניתין חסורי מיחסרה והכי קתני עולות נדרים ונדבות. במועד באות ב"ט אינן באות. ועולת ראייה באה אפילו ב"ט אע"ג דיש לה תשלומין כל ז' עיקר מצותה ב"ט ראשון וכשהיא באה אינה באה אלא מן החולין. ושלמי שמחה באים מן המעשר. כלומר שיכולין להביא שלמי שמחה ממעות של מעשר שני. דשלמי שמחה אינן חובה במקום שיש בשר. והרי יש לו מעות מעשר שני להוציא בירושלים. הילכך יקנה בהם שלמים ויאכל. אבל חגיגת יום טוב הראשון הוא דבר שבחובה אפילו יש לו בשר הרבה. וכל דבר שהוא משום חובה אינו בא אלא מן החולין ולא מן המעשר: היום טוב הראשון של פסח. ה"ה ליום טוב ראשון של שאר רגלים ולהכי נקט פסח. לפי שיש ערב פסח חגיגה אחרת כשהיתה חבורת הפסח מרובה היו מביאין עמו חגיגה. כדי שיהא הפסח נאכל על השובע. ואשמעינן מתני' דחגיגת יום טוב עצמו הוא דאינו באה אלא מן החולין. אבל חגיגת י"ד באה מן המעשר: ובה"א מן המעשר. בגמרא פריך אמאי דבר שבחובה היא וכל דבר שבחובה אינו באה אלא מן החולין. ומשני בטופל. שמחבר מעשר עם חולין ומביא אם יש לו אוכלין הרבה ואין לו סיפק בבהמה אחת מביא בהמה אחת לחגיגה מן החולין והשאר ממעות מעשר שני. ואף על פי שכל הבאות ביום טוב ראשון שם חגיגה עליהן. מ"מ סברי ב"ה דמותר

brings many peace-offerings [since their meat may be eaten] and few burnt-offerings; [whoever has] many possessions and few eaters, brings many burnt-offerings and few peace-offerings. Regarding the one who has few of each, it is said, "A silver *me'ah* and two silver;" regarding the one who has many of each, it is said, "[Every] man [will bring] as much as he can afford, according to the blessing of the Lord your God which He has given you." (Deuteronomy 16:17) (6) Whoever did not celebrate [by bringing the appropriate sacrifices] on the first [full-holiday] day of the Festival, celebrates [on any day of] the entire Festival, even on the last [full-holiday] day of the Festival [i.e., on Shmini Atzeret, even though it is regarded as a separate holiday]. If the Festival passed without his having celebrated, he is not liable for his responsibility [i.e., to make up the sacrifices at a later time]. Regarding this it is said, "That which is crooked cannot be made straight, and that which is lacking cannot be counted." (Ecclesiastes 1:15) (7) Rabbi Shimon ben Menasya says, What is the "which is crooked" which cannot be made straight? This refers to the one who has relations with a woman forbidden to him and she bears a *mamzer*; for should you say that this refers to the thief and the robber, he can return what he stole and [thereby it can] be made straight. Rabbi Shimon ben Yochai says, "That which is crooked" is applied only to one who initially was straight and became crooked. Who is this? This is a Torah scholar who withdraws from the Torah. (8) The cancellation of vows floats in the air [i.e., has little Scriptural support], and they have nothing on which to support themselves [in Biblical teaching, and depend only on the Oral tradition]. The laws of the Sabbath, [the laws of] the *chagigot* and of misappropriation of Temple property are as

רבנו עובדיה מברטנורא

להביא השאר מן המעשר. הואיל וכבר יצאידי חובתו בראשון מן החולין: **ד' יוצאין ידי חובתן.** של שלמי שמחה: בנדרים ונדבות ומעשר בהמה דכתיב (שם ט"ז) ושמחת בחגך. לרבות כל מיני שמחות דקרא לא בעי אלא שמחה. ואמר מר אין שמחה אלא בבשר. והאי בשר הוא: **אבל לא בעופות ולא במנחות.** דכתיב ושמחת בחגך. אמרה תורה עשה שמחה ממי שחגיגה באה מהן יצאו עופות ומנחות שאין חגיגה באה מהן: **ה' אוכלין מרובין.** בני בית מרובין: **מביא שלמים מרובין.** שלמי חגיגה רבים לפי האוכלים שיש לו: **ו' מי שלא חג.** שלא הביא שלמי חגיגתו ועולת ראיתו: **ויום טוב האחרון.** שמיני עצרת. ואף ע"ג דרגל בפני עמצן הוא הוי תשלומין דראשון. וחג השבועות נמי אף על גב דלא הוי אלא יום אחד יש לו תשלומין כל שבעה. מדאקשיניהו קרא להדדי. בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות. מה חג המצות יש לו תשלומין כל שבעה אף חג השבועות יש לו תשלומין כל ז': **ז' והוליד ממנה ממזר.** שהביא פסולים בישראל ודן לו לזכרון, לפיכך אין עונו נמחק בתשובה: **יכול הוא שיחזיר.** דמי גניבתו וגזילתו לבעלים והיא מתוקן מן החטא: **ח' היתר נדרים פורחים באויר.** מעט רמז יש במקרא שיוכל החכם להתיר הנדר ואין לסמוך עליו.

מעטים, מביא שלמים מרבים ועולות מעטות. נכסים מרבים ואוכלין מעטין, מביא עולות מרבות ושלמים מעטין. זה וזה מעט, על זה נאמר, מצה כסף ושתי כסף. זה וזה מרבים, על זה נאמר (דברים טז) איש כמתנת ידו כברכת יי אלהיך אשר נתן לך: **ו' מי שלא חג ביום טוב הראשון של חג, חוגג את כל הרגל ויום טוב האחרון של חג.** עבר הרגל ולא חג, אינו חייב באחריותו. על זה נאמר (קהלת א) מעות לא יוכל לתקן, והסרון לא יוכל להמנות: **ז' רבי שמעון בן מנסיא אומר,** איזהו מעות שאינו יכול לתקן, זה הבא על העזרה והוליד ממנה ממזר. אם תאמר בגונב וגזל, יכול הוא להחזירו ויתקן. רבי שמעון בן יוחאי אומר, אין קורין מעות אלא למי שהיה מתקן בתחלה ונתעוה, ואיזה, זה תלמיד חכם הפורש מן התורה: **ח' היתר נדרים פורחין באויר, ואין להם על מה שייסמכו.** הלכות שבת חגיגות והמעילות, הרי הם כהררים התלויין

mountains suspended from a hair, for they have sparse Scriptural references yet they have many laws. [Monetary] laws and services [i.e., the laws of sacrifice], [the laws] of purity and impurity and of forbidden relations have support; [however all of them] are integral portions of the Torah.

בשערה, שהן מקרא מעט והלכות מרבות, הדינין והעבודות הטהרות והטמאות ועריות, יש להן על מה שישמכו. הן הן גופי תורה:

רבנו עובדיה מברטנורא

אלא כך מסור לחכמים בתורה שבעל פה: הלכות שבת. והלכות חגיגה. והלכות מעילה. יש בהן הלכות שהן תלויות ברמו במקרא מועט כהר התלוי בשערת הראש: והעבודות. הלכות עבודת הקרבנות: הן הן גופי תורה. בגמרא מפרש דהן והן גופי תורה קאמר. כלומר בין אותן שאין להם על מה שישמכו ובין אותן שיש להם על מה שישמכו בין אותן שהן כהררים התלויין בשערה. אלו ואלו גופי תורה:

Gemara Chagigah 3a

גמרא דף ג

Our Rabbis taught: Once Rabbi Yochanan ben Beroka and Rabbi Elazar ben Chisma went to pay their respects to Rabbi Yehoshua at Peki'in. He said to them, "What new teaching was there in the Bet ha-Midrash [study hall] today?" They replied: "We are your disciples, and we drink your waters" [i.e., we cannot speak before you]. He said to them, "Even so, it is impossible for a Bet ha-Midrash session to pass without some new teaching. Whose Sabbath was it [to lecture]?" "It was the Sabbath of Rabbi Elazar ben Azaryah," [they replied]. "And what was the theme of his aggadic [i.e., non-legal] discourse today?" They answered, "The portion of Hakhel [Assemble the people ...] (Deuteronomy 31:10) "And what did he expound on it?" "Assemble the people, the men and the women and the little ones" — the men came to learn, [and] the women came to hear, but why do the little ones come? In order to grant a reward to those that bring them. He said to them, "There was a fine jewel in your hand, and you sought to deprive me of it." He further expounded: "You have declared allegiance to the Lord this day ... and the Lord has declared allegiance to you this day" (Deuteronomy 26:17-18) — the Holy One, blessed be He, said to Israel: You have made Me a unique object of your love in the world and I shall make you a unique object of My love in the world. You have made Me a unique object of your love, as it is written: "Hear O Israel: the Lord our God, the Lord is One," (Deuteronomy 6:4) and I shall make you a unique object of My love,

תנו רבנן: מעשה ברבי יוחנן בן ברוקא ורבי אלעזר בן חסמא שהלכו להקביל פני רבי יהושע בפקיעין אמר להם: מה חדוש היה בבית המדרש היום. אמרו לו: תלמידיך אנו ומימיך אנו שותין. אמר להם: אף על פי כן אי אפשר לבית המדרש בלא חדוש. שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריא היתה. ובמה היתה הגדה היום. אמרו לו בפרשת הקהל ומה דרש בה (דברים לא): הקהל את העם האנשים והנשים והטף אם אנשים באים ללמוד, נשים באים לשמע. טף למה באין? כדי לתן שכר למביאיהן. אמר להם: מרגלית טובה היתה בידיכם ובקשתם לאבדה ממני. ועוד דרש (שם כו): את ה' האמרת היום וה' האמירך היום. אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, דכתיב (שם ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. ואני

as it is said, “And who is like Your people Israel, one nation on earth.” (I Chronicles 17:21) And he [Rabbi Elazar ben Azaryeh] also began to expound: “The words of the wise are as goads and as well planted nails, are the words of masters of assemblies, which are given from one Shepherd” (Ecclesiastes 12:11) — why are the words of the Torah likened to a goad? To teach you that just as the goad directs the heifer along its furrow in order to bring forth life to the world, so the words of the Torah direct those who study them, from the paths of death, to the paths of life. But [should you think] that just as the goad is movable, so too, the words of the Torah are movable [i.e., not permanent], therefore the text says; “nails.” But [should you think] that just as the nail diminishes [the wall] and does not increase, so too, the words of the Torah diminish and do not increase, therefore the text says; “well planted” just as the plant grows and increases, so the words of the Torah grow and increase. “The masters of assemblies;” these are the disciples of the wise, who sit in many assemblies and occupy themselves with the Torah, some, pronouncing unclean and others, pronouncing clean, some prohibiting and others permitting, some disqualifying [to act as witnesses, or as priests] and others declaring fit. Should a man say: How in these circumstances [in view of the contradictory opinions held by the scholars], shall I learn Torah? Therefore the text says: “All of them are given from one Shepherd [i.e., the various opinions emanate from one Torah, and no one brings proof to uphold his opinion from another Torah.]” One God gave them; one leader uttered them from the Mouth of the Lord of all creation, [i.e., no one quotes a prophet, to dispute the law of Moshe] blessed be He; for it is written; “And God spoke all these words.” (Exodus 20:1) Also, make your ear like the hopper [i.e., listen to them all, and when you are capable of discerning the proper interpretation, accept it] and make your heart perceptive to understand the words of those who pronounce unclean and the words of those who pronounce clean, the words of those who prohibit and the words of those who permit, the words of those who disqualify and the words of those who declare fit. He [Rabbi Yehoshua, then] spoke to them [his disciples] in the following words: It is not an orphan generation in which Rabbi Elazar ben Azaryah lives.

אָעֲשֶׂה אֶתְכֶם חֲטִיבָה אַחַת בְּעוֹלָם שְׁנֵאמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים ז) וּמִי כַעֲמֹךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ. וְאִף הוּא פֶתַח וְדָרַשׁ (קַהֲלַת יב): דְּבָרֵי חֲכָמִים כְּדָרְבוּנוֹת וּכְמִסְמָרוֹת נְטוּעִים בְּעַלֵי אֶסְפוֹת. נִתְּנוּ מִרוּעָה אֶחָד. לָמָּה נִמְשְׁלוּ דְבָרֵי תוֹרָה לְדָרְבָן? לֹאמַר לָךְ מִה דְרָבָן זֶה מְכֻנָּה אֶת הַפָּרָה לְתַלְמִיָּה לְהוֹצִיא חַיִּים לְעוֹלָם, אִף דְּבָרֵי תוֹרָה מְכֻנְיָן אֶת לִמְדֵיהֶן מְדַרְכֵי מִיתָה לְדַרְכֵי חַיִּים אִי מִה דְרָבָן זֶה מְשַׁלְטֵל אִף דְּבָרֵי תוֹרָה מְשַׁלְטֵלִין. תְּלַמּוּד לֹאמַר מִסְמָרוֹת. אִי מִה מְסַמֵּר זֶה חֶסֶר וְלֹא יִתֵּר, אִף דְּבָרֵי תוֹרָה חֶסְרִים וְלֹא יִתְרִין. תְּלַמּוּד לֹאמַר נְטוּעִים. מִה נְטִיעָה זֶה פָּרָה וְרֵבָה, אִף דְּבָרֵי תוֹרָה פְּרִין וְרֵבִין. בְּעַלֵי אֶסּוּפוֹת אֱלוֹ תְלַמֵּידֵי חֲכָמִים שְׂיוֹשְׁבֵין אֶסּוּפוֹת אֶסּוּפוֹת וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, הִלְלוּ מְטַהְרִין וְהִלְלוּ אוֹסְרִין וְהִלְלוּ מִתְרִין, הִלְלוּ פּוֹסְלִין וְהִלְלוּ מְכַשְׁרִין. שְׂמָא יֵאמַר אָדָם הֵיאֵךְ אֲנִי אֵלְמַד תּוֹרָה מֵעַתָּה? תְּלַמּוּד לֹאמַר: כְּלָם נִתְּנוּ מִרוּעָה אֶחָד אֶל אֶחָד נִתְּנוּ, פְּרַגְסָא אֶחָד אֶמְרִין מִפִּי אֲדוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים בְּרוּךְ הוּא, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת כ): וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. אִף אַתָּה עֲשֵׂה אֲזַנְךָ כְּאֶפְרַכְסֵת וּקְנֵה לָךְ לֵב מְבִין לְשִׁמְעַת דְּבָרֵי מְטַמְּאִין וְאֶת דְּבָרֵי מְטַהְרִין, אֶת דְּבָרֵי אוֹסְרִין וְאֶת דְּבָרֵי מִתְרִין, אֶת דְּבָרֵי פּוֹסְלִין וְאֶת דְּבָרֵי מְכַשְׁרִין בְּלִשׁוֹן הַזֶּה. אֵמַר לְהֶם: אִין דּוֹר יְתוֹם שְׂרָבֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָא שְׂרׁוּי בְּתוֹכוֹ:

זוהר ואתחנן דף ר"ם ע"ב

בצלותא בעי למיקם בגונא (ס"א ביוונא) דמלאכי עלאי לאתהברא בהדיהו, דאנון אקרוי העומדים, כמה דאתא אומר (זכריה ג') ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה, ולכונא רעותיה קמי מארה ויתבע בעותה. תא חזי, בשעתא דבר נש קאם בפלגות ליליא מערסיה לאשתדלא באורייתא, ברוזא קארי עלה ואמר (תהלים קל"ד) הנה ברכו את יי כל עבדי יי העמדים בבית יי בלילות. השתא בד איהו קאם בצלותא קמיה מארה יהוא ברוזא קארי עלה ואמר ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. בתר דמסיים צלותא ברעו (ס"א וקאם בעישא) קמי מארה הא אוקמוה דבעי למיפסר נפשה ברעותא דלבא לההוא אתר דאצטריד, וכמה עיטין אית לה לבר נש בכלא. (דר"ם ע"ב) ובשעתא דצלותא קומא, (ס"א סיקמא) כל אנון מלין דאפיק בר נש מפומה בההיא צלותא, בלהו סלקן לעלא ובקעין אורין ורקיעין עד דמטו לההוא אתר דמטו, ומתעטרי ברישא דמלבא ועבד מניהו עטרה. והא אוקמוה חבריא צלותא דבעי בר נש לקדשא בריהו הוא, לכונא דיהא צלותה תחנונים, מנלן ממשא דכתיב ואתחנן אל יי, דא איהי צלותא מעליא. תא חזי, מאן דקאם בצלותא בעי לכונא רגלוי ואוקמוה, ובעי להפריא רשיה כמהן דקאם קמי מלבא, ובעי למכסאי (נ"א לאסתמא) עינוי בגין דלא יסתבל בשכינתא. ובספרא דרב המנונא סבא אומר, מאן דפקח עינוי בשעתא דצלותא, או דלא מאיד עינוי בארעא, אקדים עליה מ"ה וכד תיפוק נפשה לא יסתבל בנהירו דשכינתא ולא ימות בגשיקה. מאן דמולול בשכינתא, מתולול הוא בההיא שענתא דאצטריד ביה, תדא הוא דכתיב (שמואל א' ב') כי מכבדי אכבד ובזי יקלו. האי מאן דאסתבל בשכינתא בשעתא דאיהו מצלי וחיך ויכל לאסתבלא בשכינתא, אלא לינדע דודאי שכינתא קומא קמיה, תדא הוא דכתיב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר. דתמן שארי שכינתא, בגין כד לא בעיא למחוי חוצין בינו ובין הקיר. ואוקמוה.

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sefer Chasidim, Chapter 155

ספר חסידים סימן קנה

The evil inclination is beneficial for man, for if the evil inclination did not rule man, what reward would he receive for doing good? Now, however, that his good inclination overpowers him and subjugates him for the sake of the Holy One, blessed be He, he therefore has a good recompense. Yet for the wicked, the good inclination is bad for them. For if had they not experienced the good inclination, they could have argued, we did not know the nature of the good inclination. When an opportunity that is the will of the Holy One, blessed be He, presents itself to you and out of shame you refrain and abstain from doing it, because it is difficult for you to do, or it seems far from you, or if your evil inclination overpowers you to transgress, or to do [evil] — consider, if this were a time of persecutions, you would endure all manner of suffering or death for the Creator. as it is said, "Therefore do the maidens love you." (Song of Songs 1:3) And if they wanted to kill you or inflict pain, causing death to be preferable to life, you would endure everything. How much more so should this be, regarding this case. For

יצר הרע טוב לאדם, שאלו לא היה יצר הרע שולט על האדם מה שברו אשר יקבל על הטובה, עתה שיצרו מתגבר עליו וכופפו בעבור הקדוש ברוך הוא הרי יש לו שכר טוב. ולרשעים יצר טוב רע להם, אלו לא טעמו יצר טוב יכולים היו לומר לא ידענו מה טיבו של יצר טוב. כשיבא לידך שום דבר שלא ברצון הקדוש ברוך הוא. ומפני הבשת אתה מונע אותו שקשה לעשות ומפליא בעיניך הדבר או שיש לך יצר הרע שמתגבר עליך לעבר או לעשות תחשב אלו היית בשעת הגזרה הרי היו לך כל היסורין או מות בעבור הבורא שנאמר (שה"ש א) על בן עלמות אהבוך. ואם היו רוצים להרג אותך או יסורים לעשות לך שנבחר מות מחיים היית סובל, וכל שכן זה

it is not so great a thing, rather, it is only your inclination overwhelming you. And a person who subjugates his evil inclination receives a greater reward than one who performs a hundred commandments, without any incitement from his inclination to do otherwise. For the Sages said, "There is no reward for the commandments which will be observed in the future. 'Until the evil days come' (Ecclesiastes 12:1) — this refers to old age — 'and the years come when you will say, I have no desire for them' — this is the Messianic era, in which there will be neither merit nor liability." Therefore it is better to do something for which one's evil inclination overwhelms him, and to defeat his inclination for the sake of his Creator, than to do other commandments to which the evil inclination pays no attention. You should not say that all the commandments are of equal value, the minor as the major. Greater sin will be borne by one who transgresses a hundred commandments, which the evil inclination did not urge him to do, than one who violates commandments that the inclination did urge him to do.

הדבר שאינו כל כך גדול שמתגבר עליך יצרך ומקבל שכר טוב שאדם כופף את יצרו ממאה מצוות שאין יצרו מסיטו ותוקפו ודוחקו עליה, שהרי אמרו אין שכר על המצוות שיעשו לעתיד לבא. עד שלא יבואו ימי הרעה, אלו ימי הזקנה. ויגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ, אלו ימי המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה, לפיכך טוב לעשות אותו דבר שיצור הרע מתגבר עליו ומכניע את יצרו בעבור הבורא משאר מצוות שאין יצור הרע חושש בהן. שלא תאמר הרי המצוות שקולות קלה כחמורה ועון גדול נושא על מאה מצוות שאין היצור מקטרג והוא עובר עליהם יותר ממצוות שהיצור מקטרג עליהם:

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 13

(1) Whoever goes up to read [a portion] in the Torah, begins with a good verse and ends with a good verse. But in the portion of *Ha'azinu* (Deuteronomy 32), the first one reads up to "Remember the days of old." (verse 7) The second begins with "Remember the days of old" and reads up to "He made him ride." (verse 13) The third reads from "He made him ride" up to "And the Lord saw, and spurned;" (verse 19) the fourth, from "And the Lord saw, and spurned" up to "If they were wise;" (verse 29) the fifth, from "If they were wise" up to "For I lift up My hand to heaven;" (verse 40) the sixth, from "For I lift up My hand to heaven" to the end of the song. Why do they stop at these matters? Because they constitute rebuke, so that the people will repent. (2) The eight verses at the end of the Torah may be read in the synagogue with fewer than ten men present. Even though it is all Torah, and Moshe said it by

הלכה

הרמב"ם הלכות תפלה פרק יג

א כל העולה לקרות בתורה פותח בדבר טוב ומסיים בדבר טוב. אבל פרכת האזינו קורא הראשון עד זכור ימות עולם. והשני מתחיל מזכור ימות עולם עד ירכיבהו. והשלישי מרכיבהו עד וירא ה' וינאץ. והרביעי מן וירא ה' וינאץ עד לו חכמו. והחמישי מן לו חכמו עד כי אשא אל שמים ידי. והששי מכי אשא אל שמים ידי עד סוף השירה. ולמה פוסקין בה בענינים אלו? מפני שהן תוכחה כדי שיחזרו העם בתשובה. ב שמונה פסוקים שבסוף התורה מתר לקרות אותם בבית הכנסת בפחות מעשרה אף על פי שהכל תורה היא ומשה מפי הגבורה אמרם הואיל

the word of God, nevertheless since these verses sound as though they came after Moshe's death, they are different. Therefore [even] an individual may read them. (3) The curses in Leviticus are not interrupted, rather one person reads them all. He begins with the verse preceding them and concludes with the verse following them. Regarding the curses in

Deuteronomy, if one wishes to pause in the midst of them, he may do so. However, it has become the practice of the people not to pause, but to have one person read it all.

VA'ETCHANAN FOR TUESDAY

TORAH

ואתחנן ליום שלישי

תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילויי הה דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

ד ואתון דאדבקתון בדחלתא
 ד"י אלהכון קמין כולכון
 יומא דין: ה חו דאלפית
 יתכון קומיא ודיניא כמא די
 פקדני יי אלהי למעבד פן בגו
 ארעא די אתון עלין תמן
 למירתה: ו ותטרון ותעבדון
 ארי היא חקמתכון
 וסוכלתנותכון לעיני עממא
 די ישמעון ית כל קממא
 האלין וימרון לחוד עם חכמים
 וסוכלתן עמא רבא הדין:

ד ואתם הדבקים בידוהי אלהיכם חיים
 כלכם היום: שני ה ראה ו למדתי אתכם
 חקים ומשפטים כאשר צוני ידוהי אלהי
 לעשות פן בקרב הארץ אשר אתם באים
 שמה לרשתה: ו ושמרתם ועשיתם כי הוא
 חקמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר
 ישמעון את כל החקים האלה ואמרו רק
 עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה: ז פי

(4) But you who cleaved to the Lord your God are alive, all of you, this day.
 (5) Behold, I have taught you statutes and judgments, just as the Lord my God commanded me, that you should do so in the midst of the land to which you are coming to possess. (6) Keep them and do them; for this is your wisdom and your understanding in the eyes of the peoples, who, when they hear all these statutes, they will say, Only this great people is a wise and understanding nation.

RASHI

רש"י

(6) **Keep them** — *This is to study. And do them* — *As it implies: And you shall do. For this is your wisdom and your understanding [in the eyes of the peoples]* — *Through this you will be considered wise*

(ו) ושמרתם. זו משנה: ועשיתם. כמשמעו: כי הוא חקמתכם ובינתכם וגו'. בואת תחשבו חכמים